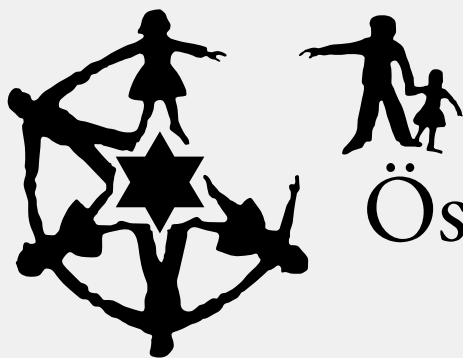

Östersjödjudisk **BULLETIN**

NR 3 · 2017

En ny Glämstasommar – brobyggaren för framtiden

Ett stort antal TACK till många

I detta nummer redovisar vi vår verksamhet för 2016. Den ekonomiska redovisningen hittar du på vår hemsida. **TACK** styrelsen för gott arbete. Tack vare er, medlemmar, organisationer stiftelser, fonder och övriga bidragsgivare har vi kunnat göra våra viktiga insatser – nämligen att på olika sätt stödja enskilda judar och judiskt liv i Baltikum. Stort **TACK** till er alla. Vi får otaliga bevis på vilken nytta vårt arbete gör.

Jag vill också passa på att framföra ett stort **TACK** till Ulla Terling, Marianne Prager och Tobias Rawet som valt att lämna styrelsen i samband med årsmötet den 22 maj, efter att ha utfört fina insatser för vår verksamhet. Tobias har tillhört styrelsen i inte mindre än 23 år och kommer nu att lägga all sin energi på att framförallt för skolelever berätta om Förintelsen – en nog så viktig uppgift. Må du kunna göra detta i många år framåt.

Förra årets lyckade satsning med att få hit ett ungdomslag i fotboll från Makkabi Tallinn till Makkabis PGT-turnering upprepas också till årets turnering som går av stapeln utanför Helsingfors Kristi Himmelfärds-helgen. Ett stort **TACK** till Peter Winitsky som tillsammans med oss gör detta möjligt. Detta är en satsning på en framtida generation judar i Estland.

Vår insamling till en dator för 9 årige Misha Mushko i Riga, se Bullen nr 2.2017, har hittills gett ca 5 000 kronor. Misha tackar alla som bidragit till att uppfylla hans datordröm.

I det här numret ber vi er särskilt tänka på att möjliggöra två behövande lettiska barnfamiljers vistelse på Glämssta 11-19 juli samt att möjliggöra att uppfylla vårt löfte att fortsätta med hjälpprojektet "Bättre livskvalitet för ensamstående judiska mammor med barn med särskilda behov".

Såväl vår Glämssta satsning som satsningen på att få ett baltiskt Makkabipojklag i fotboll att korsa Östersjön för att ta del av vårt judiska liv är delar av vår ambition att öppna ett fönster (åt båda håll) mot den judiska värld och gemenskap som finns så nära – men som ibland känns så långt ifrån.

Slutligen ett litet upprop; Vem vet lite/mycket om dagens judar i Sverige med rötter i Baltikum? Jag vet att det är många i Sverige som har sina judiska rötter i det område som idag utgörs av Baltikum med närliggande områden. Jag skulle vilja få in en eller flera artiklar i Bulletinen som på olika sätt tar upp ämnet. Hör av dig till vårt kansli med tips/information.

Avslutar med att önska er alla en skön och avkopplande sommar!

Thomas Bab/Ordförande

Vi önskar din e-adress

Vi bygger ett e-adressregister för att på sikt enklare och billigare kunna kommunicera med våra medlemmar och intressenter. Hjälp oss genom att skicka ditt namn och e-adress till b.j.f@telia.com Tack på förhand. Vi kommer enbart att använda adresserna i egen regi.

Uppvakta med ett gåvobevis och stöd samtidigt vår hjälpverksamhet

Ett fint sätt att bidra till vår verksamhet är att i samband med bemärkelsedagar låta vänner uppvakta genom att ge bidrag till ÖJF. Vi skickar sedan ett fint diplom till jubilarer med alla namn som har bidragit. Ett annat alternativ är att köpa ett diplom för 150 kr där man själv kan skriva några rader och använda exempelvis istället för en chokladask eller blomma om man skall bort på middag. Att ha några diplom hemma är ett bra sätt att alltid ha en gå-bort-present till hands. Gåvobeviset kan beställas hos oss på ÖJF antingen via telefon 08-664 53 38 eller via epost b.j.f@telia.com

Tommy Bab, Östersjöjudiskt Forums ordförande fyller 70 år den 30 juni

Tommy har på olika sätt verkat ideellt inom och för det judiska under otaliga år. Vill du vara med och hedra Tommy kan du göra en insättning till Östersjöjudiskt Forums Bg 5036-6822 eller swisha till 1232138899. Ange "Tommy 70" på inbetalningen. Insamlat belopp går till vårt projekt "Ensamma mammor med barn med särskilda behov".

Simone Nadbornik, styrelseledamot i vår förening fyller 70 år den 23 juli

Simone har under många år på olika sätt verkat för judar som på olika sätt varit i behov av hjälp och stödinsatser. Nu gör hon det under vårt paraply. Vill du vara med och hedra Simone kan du göra en insättning enligt ovan. Ange "Simone 70" på inbetalningen.

Verksamhetsberättelse för Östersjöjudiskt Forum för år 2016

Östersjöjudiskt Forum, ÖjF, startade – med namnet Aktionskommittén för Sovjets judar – 1971 och stödde s.k. refuseniks och Sions fångar i Sovjet. ÖjF är en **ideell förening** som fokuserar på socialt, medicinskt, materiellt och kulturellt bistånd till judar i Östersjöregionen (f d Sovjet). Hjälp ges huvudsakligen i kontant form för lokala inköp. Biståndet lämnas oftast i samverkan med internationella judiska hjälporganisationer. Kulturutbyte och andra former av samverkan är en viktig del av verksamheten. Samtidigt bekämpas alla former av antisemitism. Behövande baltiska barns, familjers och seniorers deltagande i judiska sommarläger på Glämsa ingår i verksamheten. Vid årsskiftet 2016-2017 hade Östersjöjudiskt Forum ca **550** betalande medlemmar (medlemsantalet är inte direkt jämförbart mellan åren då inkomna medlemsavgifter inte periodiseras). Därutöver finns många sympatisörer som stöder verksamheten ekonomiskt och på andra sätt.

Styrelsen har haft sammanträde **fem** gånger (28 januari, 15 mars, 31 maj, 25 augusti och 17 november). Årsmöte hölls 31 maj i ÖjFs lokaler på Taptogatan. Styrelsen har bestått av Thomas Bab, ordförande, Bengt Sederowsky, vice ordförande, Tobias Rawet, kassör, Hans Kraitsik, John Gradowski, Marianne Prager, Rut Milchner, Simone Nadbornik och Ulla Terling.

Revisor har varit Bernt Heyman och revisorssuppleant Peter Christensen. Dina Markovich och Marianne Prager har varit **valberedare**.

På kontoret har Dina Markovich varit deltidsanställd. Hon har även varit styrelsens sekreterare. Hennes språkkunskaper i bl.a. ryska är värdefulla för verksamheten. Fanni Epstein har löpande skött **medlems- och adressregistren** under året.

Fem utgåvor av tidningen **Östersjöjudisk bulletin** har getts ut under året och spridits i ca **3 700** exemplar/nr. Den ideellt arbetande redaktionen har bestått av Thomas Bab, John Gradowski, Rut Milchner, Hans Kraitsik och Marianne Prager med Dina Markovich som sammanhållande kraft.

Bulletinen skickas, förutom till våra **medlemmar**, till medlemmar av judiska församlingar i Sverige. Den skickas även till de judiska församlingarna i Baltikum och till JDCs (The American Joint Distribution Committee) representanter Moni Beniosev i Riga och Svetlana Byvalkevich i Tallinn. Vädjanden i bulletinen om **ekonomiskt bistånd** för speciella **ändamål** ger **stort gensvar** bland läsarna.

Medlemsavgiften under 2016 var 200 kr. På senaste årsmötet beslöts att höja medlemsavgiften till 220 kr från och med 2017 samt att införa ett ungdomsmedlemskap å 100 kr för ungdomar under 26 år. Medlemsvärning har bland annat skett i samband med utskick till medlemmarna i Stockholms, Göteborgs och Malmös judiska församlingar.

Aktiviteterna under verksamhetsåret listas nedan, i möjligaste mån i tidsföljd. En del återkommer årligen, andra är engångsföreteelser. Arbetet sker ofta i nära samarbete med JDC i Baltikum, med Moni Beniosev och Svetlana Byvalkevich som sakkunniga.

*Det s.k. **Welfareprogrammet**, med kvartalsutbetalningar för mat och medicin till judiska församlingar i de baltiska länderna, har fortsatt under året. Bakgrunden är en privat och årligen förnyad **donation**, under 2016 på 60 000 euro. Vårt forum sköter administrationen. Donatorerna har uttalat sin belåtenhet med hur pengarna har använts.

*För **vaccinering** mot influensa för gamla och barn samt som utökat bidrag till Vinterhjälp i de baltiska länderna översändes 60 000 kr. Det kan ha räddat liv.

*141 hushåll i Lettland och 76 i Estland får **Vinterhjälp** i form av **bidrag till värmekostnaderna**. Totalt förmedlades 75 000 kronor för dessa ändamål

*I en **lägesrapport** från Baltikum konstaterades bl.a. att flera av de fattigaste judarna bor på landsbygden, i småstäder och byar. Totalt distribueras vårt forums vinterhjälp till **12 olika platser** i de två baltiska staterna (8 i Estland och 4 i Lettland). Många utblottade judar skulle knappt överleva utan denna hjälp.

*En insamling för vår kassör **Tobias Rawet** i samband med hans 80-årsdag inbringade ca 20 000 kr. Dessa kommer att användas i verksamheten och för olika former av bidrag.

*Insamlingen till **pesachpaket** gav 100 000 kr. I samarbete med JDC har tusentals behövande judar i Baltikum kunnat fira pesach i bostaden eller vid gemensamma sederافتنار i församlingarnas regi. Pesachfirandet har varit **mycket uppskattat**.

*I maj möjliggjorde ÖjF att få hit ett fotbollslag med judiska pojkar från Tallinn som deltog i den stora **fotbollsturneringen PGT** med Makkabi-/Hakoahlag från hela Norden. Ca 400 unga judiska fotbollsspelare deltog.

*Den 12 maj samlades styrelsen till ett heldagsmöte för att diskutera verksamheten, strategier och framtiden. Konstaterades att ÖjF står inför ett antal utmaningar.

*ÖjFs **Gåvobevis** som kan användas vid bemärkelsedagar eller i andra sammanhang har inbringat ca 12 000 kr. Det är ett fint sätt att **bidra till ÖjF:s hjälpverksamhet**.

*På **Familjeveckan på Glämsta** i juli deltog två barnfamiljer. Familjen från Riga, bestod av mamma EGINE med två barn, Aiman 5 år och Dana 9. Även EGINES mamma, Tatiana 64 år var med eftersom fadern bor utomlands och inte tar del i barnens uppfostran.

Familjen från Tallinn bestod av mamma Janina och pappa Chaim Vital med två småbarn, en flicka på 2,5 och en pojke på 1,5 år.

Både barn och vuxna njöt av Glämsta, den vackra naturen, det judiska livet och uttryckte tacksamhet över att de fått delta i en för dem oförglömlig resa. Familjerna var väldigt nöjda och två tackbrev kom till ÖjF från Tallinn och Riga efter familjernas Glämstavistelse.

ÖjF är tacksamma för alla fonder och enskilda bidragsgivare som gör detta möjligt.

Stärkandet av den judiska identiteten genom lägervistelse med svenska jämnåriga på Glämsta har uppskattats av alla som fått chansen att delta. För ansträngda barnfamiljer har det varit en välbehövlig semester. Många har känt sig svältfödda på judiskt liv och har upplevt vistelsen som en vitamininjektion.

*I september gjorde styrelsen en **kontaktresa till Tallinn** i Estland och träffade föreståndare för de judiska församlingarna i Estland och Lettland samt representanter för JDC i Baltikum. ÖjF:s verksamhet och framtida projekt diskuterades.

*I november gjorde John Gradowski och Rut Milchner en **reportageresa till Riga** och träffade Inna Eizensharf som är ansvarig för Judiska församlingens Welfare Center. Hon berättade om de många aktiviteter som pågår inom Rigas judiska församling. De fick även information om det nya projekt som startats för stöd åt anhöriga till personer med demens och ett samtal med Dr Alyona Yakub som är ledare för detta projekt.

De besökte ARS-kliniken som utför vaccinationer åt judiska församlingen och intervjuade klinikchefen som berättade om hälso- och sjukvården i Lettland. De träffade även Reuven Ferber, professor i vetenskapsakademin och ordförande i Judiska församlingens välfärdskommitté. Han menade att Trumps valseger ”inte framkallade några glädjetjut men inte heller katastrofkänsla i Lettland.” Men den dåliga ekonomin och avsaknaden av sociala skyddsnät var betydligt större och allvarigare problem för Lettland. Hembesök gjordes hos en ensamstående kvinna med en son. De levde i små omständigheter och var helt beroende av hjälpen från judiska församlingen i Riga.

*ÖjF beslutade att fortsätta **stödja projektet ”Building a better life for the Jewish single parent families in Estonia”** för att stödja judiska barnfamiljer i nöd. Detta projekt **finansieras** både av fonder och enskilda givare och genomförs tillsammans med Judiska församlingen i Tallinn. Projektet är mycket uppskattat av de berörda barnfamiljerna i Estland.

*I slutet av året skickades 23 000 kr som bidrag till chanukafirandet i Lettland.

*Östersjöjudiskt Forums hemsida www.ostersjojjudisktforum.se eller www.balticjewishforum.se utvecklas kontinuerligt. Under året har insamling av e-postadresser påbörjats för att förenkla kontakten med medlemmarna. Arbetet fortsätter.

Under året har vi kunnat **hjälpa många** – obemedlade pensionärer såväl som arbetslösa yngre föräldrar – i de baltiska länderna. I stor utsträckning handlar det om mat: gemensamma varma måltider i församlingarnas regi, matpaket hem till dem som inte kan lämna sina

bostäder, pesachpaket med matze och andra förnödenheter samt gemensamt firande av judiska helger i församlingens egna eller i hyrda lokaler.

Gåvor till verksamheten har kommit från **många**. Det är här inte möjligt att räkna upp alla vårt forums generösa donatorer. Inte heller kan gåvorna rangordnas. Alla är givna med gott hjärta och är mycket välkomna.

Bland våra större – och i många fall återkommande – bidragsgivare under året var Werner och Gunilla Guters stiftelse, Rodef Chessed, Carl Erik Levins stiftelse, Stiftelsen Warburgs donationsfond, Stiftelsen Clas Groschinskys minnesfond, Kungliga fonderna, Föreningen Förintelsens överlevande, Judiska Kvinnoklubben, Dafke, Gubb 10 samt Klubb 10. Gåvor har också inkommit för att hedra personer i samband med en högtidsdag samt för att minnas personer som gått bort. I samband med den senare typen av gåvor skickar ÖjF ut ett gåvobevis där gåvosumman anges samt de personer som bidragit till gåvan.

Vi tackar även många givmilda privatpersoner och de som skänkt gåvor till högtids- och minnesdagar. Vi vill särskilt tacka en mycket givmild privatperson som regelbundet skänker pengar, **tzedakah**, till verksamheten. **Vi vill tacka alla** – här nämnda likaväl som onämnda – som med **arbetsinsatser och pengar** har stöttat verksamheten. **Alla gåvor**, stora och små, **hjälp oss att hjälpa**.

Vad gäller den **ekonomiska redovisningen** hänvisas till särskild bilaga.

Thomas Bab

John Gradowski

Hans Kraitsik

Rut Milchner

Simone Nadbornik

Marianne Prager

Tobias Rawet

Bengt Sederowsky

Ulla Terling

Stöd en ny Glämstasommar och projektet Bättre livskvalitet för ensamstående judiska mammor!

Ditt bidrag och stöd behövs nu inför sommaren för att

– också i år kunnat inbjudas två behövande barnfamiljer, denna gång från Lettland, till en skön vistelse på Glämsta. En vistelse som ger så mycket positiv energi och en massa nya kontakter i en annars ansträngd vardag. Vi, genom dina bidrag, står för samtliga kostnader förenade med lägervistelsen.

– kunna fortsätta att även under sommaren ge de 19 ensamstående mammorna som vi för närvarande har lovat att stödja. De flesta av dessa mammor har likartad bakgrund; de har blivit övergivna av sina män/barnens far, många gånger efter trauma med både alkohol och misshandel. Från april månad till årets slut, har vi utlovat 10.000 Eur för olika former av stöd till de 19 familjerna. I snitt således 585 kr/familj/månad. Det handlar om diverse olika vitamintillskott, nödvändig specialterapi för vissa av barnen, bidrag för att möjliggöra att ha barnen på judiskt dagis/fritids, månatliga bidrag i form av särskilda "food cards" för att möjliggöra inköp av bra och nyttig mat som annars vore en omöjlighet.

FOTO B. SEDEROWSKI

Två baltiska barnfamiljer på väg till Glämsta, sommar 2016.

FOTO J. GRADOWSKI

Viktoria Temina med tvillingarna David och Gabriel omfattas av Projektet Bättre livskvalitet för ensamstående judiska mammor och barn med speciella behov i Estland.

Vi bidrar och stödjer det judiska Baltikum året om med riktade aktiviteter vid speciella årstider/högtider samt kontinuerligt året runt i projektet "Bättre livskvalitet för ensamstående judiska mammor med barn med särskilda behov i Estland".

Utan din hjälp kan vi ingenting göra – med din hjälp kan vi göra mycket!

Thomas Bab/ordförande

Life coaching – för barn med speciella behov

Text och foto: John Gradowski

John Gradowski,
styrelseledamot och
redaktionsmedlem.

Människor som på något sätt föll ur ramen hade ingen plats i det kommunistiska Sovjetunionen. Alla med funktionshinder, handikappade, lemlästade m fl hölls dolda från omvärlden, de var något man skämdes för. Så ser det inte riktigt ut nu längre. Sedan åtta månader tillbaka bedriver välfärdsprogrammet i Rigas judiska församling ett projekt – Life coaching – för barn med speciella behov.

24-åriga barnpsykologen – med inriktning på autistiska barn – Rimma Porjadina sitter vid ett bord med treåriga Artyom Narovlyanskis som har en autistisk störning.

Rimma lägger fram bilder och Artyom talar om vad de föreställer. Från att ha varit stirrig och okoncentrerad blir han så småningom lugnare och levererar sina svar snabbt och korrekt. Rimma känner av hur mycket Artyom orkar koncentrera sig och avbryter efter en stund.

- Det finns många barn och föräldrar som behöver hjälp och stöd med hur man förstår och instruerar autistiska barn. I början arbetar jag med båda för att efter hand gå över till enbart barnen, säger Rimma.

Tre faser

Föräldrar genomgår tre stadier när de börjar inse att något inte står helt rätt till med barnen. Förnekelse – det är nog ändå inget fel på barnen, insikt – vad jag som förälder kan göra och till slut viljan att söka hjälp. Föräldrar till barn med särskilda behov söker dock oftast inte hjälp just för det problem som barnen lider av utan snarare för andra krämpor. Det är då Rimma kommer in i bilden med sin expertis.

Just nu hjälper hon fyra barn vardera en timme i veckan. Det finns ingen borte gräns för hur länge barnen kan få vård.

- Förutom det självklara målet att ge barnen verktyg för hur de ska klara av de dagliga rutinerna måste jag få föräldrarna att inse att barnen ska klara sig utan deras hjälp. ■

Barnpsykologen Rimma Porjadina arbetar med treåriga Artyom Narovlyanskis ordförståelse och att få honom att koncentrera sig på att sitta stilla en längre stund.

Östersjödjudisk BULLETIN

Ansvarig utgivare

Thomas Bab
Östersjödjudiskt Forum
Baltic Jewish Forum
Sweden

Redaktion

Thomas Bab
Hans Kraitsik
Dina Markovitch
John Gradowski
Rut Milchner

Adress

Östersjödjudiskt Forum
Box 5053
102 42 Stockholm

Telefon

08-664 53 38

Fax

08-664 05 91

E-post

b.j.f@telia.com
<http://www.ostersjodjudisktforum.se>

Medlemsavgift 2017

220 kr/år, 100 kr/år för dig under 26.
Bankgiro 5036-6822 Swish 1232138899

Den ideella föreningen Östersjödjudiskt Forum fokuserar på socialt, medicinskt, materiellt och kulturellt bistånd och stöd till judar i Östersjöregionen (f d Sovjet), ofta i samarbete med svenska och internationella hjälporganisationer. Kulturutbyte och andra former av samverkan är en viktig del av verksamheten. Parallellt med detta bekämpas alla former av antisemitism.

ISSN 1403-5685

Citera oss gärna – men ange källan!

Tryck

Hallvigs Reklam AB

Omslagsbild

Familjeveckan 2016. Chaya Musja, 2,5 år och från Tallinn, plockar bär på Glämsa. Foto: B.Sederowsky.